

imod meente vilde være Tilfældet, naar den i Loven ved anden Behandling indførte § 5 var bleven stående. Følgelig maa jeg antage — skjøndt det, naar man sammenligner den tidligere § 5 og den nuværende § 4, skulde synes, at der ikke var Forskjel paa dem — at der dog maa være en stor Forskjel, og det Samme, som gjør, at den høitærede Minister foretrækker sit Forslag for Udvalgets, gjør omvendt for mig, at jeg vilde foretrække den Bestemmelse, som dengang var indkommen, men som der naturligtviis nu ikke kan være Tale om at gjenindsætte.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, misforstod mig, naar han troede, at jeg havde sagt om Kirke- eller Tjenesteeierne i Almindelighed, at de ønskede at forvære deres Tiende hort. Nei, jeg veed godt, at de ønske at holde fast paa den. Det er kun de 4-5 Gaardmænd i Sollen, som have denne Tilbøielighed for at blive frie for at udvide Kirken; det er det eneste Tilfælde, der er forekommet. Den ærede Landstingsmand troede, at det var i hans Orden, jeg meente, at Ordet Expropriation lød godt. Jeg sigtede ikke til ham, skjøndt jeg indrømmer, at da han havde nævnt det, kunde han vel antage, at det var ham, der var meent. Men der er mangfoldige Erklæringer fra Kirkeeeierne, der have givet mig Anvisning paa at gaae den Vej. Det vilde endda være Noget, der var i sin Orden, sigede, naar man exproprierede. Det er fuldkommen rigtig, at jeg finder ikke stor Forskjel mellem denne Paragraph og den, der tidligere har været vedtagen her i Thinget. For mit eget Vedkommende skulde jeg derfor heller ikke lægge saa stor Vægt paa den; men det er jo det andet Thing, som ikke har villet have dette Spørgsmaal forbigaaet med Tausshed, og jeg fandt, at det var en overordentlig Smødefkommen imod nærværende Thing, at man der gik ind paa en Affattelse, som saameget nærmede sig den, der tidligere har været vedtaget her. Jeg mener altsaa ikke, at der er en saa væsentlig Forskjel i Affattelsen; men det er paa Grund af Sagens historiske Stilling, at jeg holder paa Paragraphen. Hvis den ærede Landstings-

mand har — og det har han ganske vist — lagt Mærke til, hvilken overordentlig Vægt der i det andet Thing blev lagt paa dette Spørgsmaal, vil han indsee, at jeg efter at have formaaget det andet Thing til at gaae ind paa et saa mæglende Forslag som dette nu kun vil kunne have Anledning til at søge at faae det til at vedtage en Affattelse, der klart og tydeligt udtaler ogsaa min Anskuelse, som Kirken maaskee ogsaa bedst kan være tjent med.

Madvig: Det gjorde mig ondt at høre, at den ærede Minister begyndte Forhandlingerne om denne Sag idag med, endnu inden han havde hørt noget af Endringsforslagene udviklet og forvaret, at udtale, at det var en Handske, der var henkastet til ham eller til det andet Thing — jeg veed ikke, hvilket han meente. Jeg troer, at det havde været rigtigt at oppebie Motiveringen af Endringsforslagene for at see, om de havde en saadan Betydning. Jeg for mit Vedkommende benægter paa det Væsentteste, at jeg skulde have været med at stille noget Endringsforslag, der paa nogen Maade skulde være henkastet som en Feidehandske. Jeg har været med at stille Endringsforslaget for det Første, fordi jeg anseer det for rigtig, og dernæst i den Tanke, at det slet ikke væsentligt kunde berøre den ærede Minister eller det andet ærede Thing paa nogen ubehagelig Maade. Jeg indrømmer fuldkomment, at om jeg havde vidst det, vilde jeg naturligviis alligevel have deeltaget i at stille Forslaget; da jeg anseer det for rigtig, men det er ikke skeet for at fremkalde en Strid. Det er dernæst ikke paa nogen Maade for mit Vedkommende stillet, som den ærede Landstingsmand, der sidder noget tilvenstre for mig, og som har været Udvalgets Ordfører (F. Nielsen), antydede, fordi jeg stiller mig paa Kirkeeeiernes Standpunkt. Det vil maaskee fra den Tid, Lovudkastet sidst var her i Salen, erindres, at jeg med Hensyn til den nuværende Rets Fortolkning i det Væsentlige er enig med den høitærede Minister. Jeg troer, at Forpligtelsen paa Hvilke Kirkeeeierne, og jeg er dernæst endogsaa gaaet videre, saa at jeg næsten er kommen til at antyde det Samme, som staaer i Paragraphen, men paa en anden Maade. Jeg har nemlig ganske tydeligt under